

ZTRACENÁ DUŠE NÁRODA I. ZTRÁTA DŮSTOJNOSTI

Olga Sommerová

2001 / 60 min.

Během let 1949–1950 byla „odstraněna“ polovina důstojnického sboru Československé armády. Tisíce vojáků byly uvězněny, několik desítek popraveno. Dokumentární snímek Olgy Sommerové přibližuje osudy plukovníků Luboše Hrušky a Juliana Slepeckého, generálmajora Miroslava Káchy a generálporučíka Tomáše Sedláčka, kteří byli komunistickým režimem na dlouhá léta uvězněni. Všichni byli vychováni v masarykovském duchu a práce v armádě pro ně představovala přirozené vyústění jejich vlastenectví. Pro své pevné zásady a averzi k nastupujícímu totalitnímu režimu byli vládnoucí mocí odklizeni do těch nejtěžších žalářů, ať už to byly obávané věznice ve Valticích, Ilavě, Mírově nebo likvidační tábory spojené s těžbou uranu v Jáchymově či v Leopoldově. „Byla to univerzita života, rozhodně této zkušenosti nelituji,“ říká ve filmu Luboš Hruška, jemuž veškeré útrapy pomohla překonat objevená víra a který v invalidním důchodu vytvořil rozsáhlou meditativní zahradu s křížovou cestou koncipovanou jako Památník obětem zla. Se zlem v podobě devítidenního krutého výsledku a následných 11 let za mřížemi se dokázal vyrovnat také mnohokrát vyznamenaný hrdina druhé světové války Tomáš Sedláček, původně odsouzený na doživotí. „Když se jednou člověk otevřeně postaví proti zlu, udělá to i podruhé,“ říká Miroslav Kácha, kterému podobně jako Julianovi Slepeckému vojenská čest nedovolila nečinně přihlížet nespravedlnostem páchaným u nás ve jménu komunismu. Film vedle výpovědí čtyř obětí komunistické perzekuce využívá množství archivních záběrů i ukázek z dobových propagandistických snímků. V závěru se také vyslovuje ústy svých aktérů nad zarážející skutečností, že dodnes nebyli odsouzeni viníci těchto zločinů proti lidskosti. Snímek je první částí sedmidílného dokumentárního cyklu Než bude pozdě. Svým názvem odkazuje ke skutečnosti, že národ, který dopustí likvidaci svých důstojníků a generálů, ztrácí důstojnost. **P**